

Τεύχος 3 - 2009

Εκδότης:

Safer Internet Hellas,
Επικεφαλής δράσης Saferinternet.gr,
Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς
Διαδικτύου

Email: info@saferinternet.gr

Επικοινωνία:

Δρ. Βερόνικα Σαμαρά
Τηλ. 210 6212365
vsamara@sihellas.org

Περιεχόμενα

Απόρρητο επικοινωνιών	2
Περ/κό Συνέδριο Μαδρίτης	2
Προσοχή στα φιλά γράμματα	3
Αφιέρωμα: Κλοπή ταυτότητας	4
Η συμβουλή του μήνα: Διακοπές	4
Μικρά Νέα	5

Καταγγείλετε παράνομο
περιεχόμενο στο Διαδίκτυο

Γραμμή
βοήθειας

■ Editorial

Αγαπητοί φίλοι,

Στο τεύχος αυτό με το οποίο σας αποχαιρετούμε για το καλοκαίρι, σας παραθέτουμε όπως πάντα τα νέα του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου και ειδικότερα της δράσης ενημέρωσης Saferinternet.gr, καθώς και ενδιαφέρουσες ειδήσεις από την επικαιρότητα.

Στο τεύχος αυτό δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση σε δύο θέματα καθώς το τελευταίο διάστημα δεχόμαστε πολλά σχετικά emails και τηλεφωνήματα. Το ένα θέμα αφορά σε υπηρεσίες πολυμεσικής πληροφόρησης μέσω κινητού που διαφημίζονται έντονα στο Διαδίκτυο και των οποίων οι όροι χρήσης και οι χρεώσεις είναι συχνά δύσκολο να εντοπιστούν ή να κατανοηθούν. Το δεύτερο ζήτημα που μας απασχολεί είναι το φαινόμενο της κλοπής ταυτότητας στο Διαδίκτυο, που εκδηλώνεται κατά κύριο λόγο στο πλαίσιο των ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης και χρησιμοποιείται για εξευτελισμό και διάδοση φημών εις βάρος άλλων ατόμων. Σας παραθέτουμε πληροφορίες αλλά και συμβουλές για πρόληψη και προστασία από τέτοιου είδους διαδικτυακές «παγίδες».

Από το τεύχος αυτό δεν θα μπορούσαν φυσικά να λείπουν και συμβουλές για το πώς να κλείσετε τις διακοπές σας ηλεκτρονικά, έχοντας πάρει τα σωστά μέτρα ασφάλειας, ώστε να αποφύγετε τις δυσάρεστες εκπλήξεις.

Σας ευχόμαστε ολόψυχα καλό καλοκαίρι και ασφαλές σερφάρισμα στην εικονική αλλά και την πραγματική θάλασσα !

Εγγραφή / διαγραφή

Εάν θέλετε να λαμβάνετε το newsletter μας, στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση info@sihellas.org με θέμα «subscribe SI Newsletter».

Εάν θέλετε να διαγραφείτε από την λίστα αποδεκτών, τότε στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση info@sihellas.org με τον τίτλο «unsubscribe SI Newsletter».

■ Σπάει το απόρρητο των διαδικτυακών επικοινωνιών

Με γνωμοδότηση του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, Γ. Σανιδά, οι τηλεπικοινωνιακοί πάροχοι υποχρεούνται πλέον να δίνουν άμεσα τα στοιχεία των δραστών που κρύβονται πίσω από εγκλήματα που διαπράττονται μέσω Διαδικτύου (φωτογραφίες παιδικής πορνογραφίας, συκοφαντική δυσφήμιση, κ.ά.) ακόμα και αν αυτή είναι πλημμέλημα, έπειτα από αίτημα των εισαγγελικών και δικαστικών αρχών και χωρίς προηγούμενη άδεια των ανεξάρτητων αρχών.

Επομένως πλέον το απόρρητο των επικοινωνιών δεν αφορά στην επικοινωνία μέσω του Διαδικτύου και τα «εξωτερικά στοιχεία της επικοινωνίας», δηλαδή, ονοματεπώνυμο, αριθμούς τηλεφώνου, χρόνο και τόπο κλήσεως, διάρκεια συνδιάλεξης κ.λπ. Σκοπός είναι να μπορούν οι αρχές να δράσουν γρηγορότερα σε περιπτώσεις που χρειάζεται άμεση επέμβαση, όπως παράδειγμα παιδική πορνογραφία, προσέλκυση παιδιών από ενήλικες μέσω Διαδικτύου (grooming), αλλά και σε περιπτώσεις όπου άτομα δημοσιεύουν στο Διαδίκτυο την πρόθεσή τους να θέσουν τέρμα στη ζωή τους. Παράλληλα, όμως επικρατεί προβληματισμός για το ενδεχόμενο να περιοριστεί η ελευθερία έκφρασης στο Διαδίκτυο εξαιτίας «κακής χρήσης» της άρσης της ανωνυμίας όσων ανεβάζουν αναρτήσεις οι οποίες μπορεί να θεωρηθεί ότι συκοφαντούν / προσβάλλουν άλλα άτομα.

Αξιζει να σημειωθεί ότι, με τη γνωμοδότηση αυτή ουσιαστικά καμία ανεξάρτητη αρχή, όπως για παράδειγμα η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, δεν έχει δικαίωμα να ελέγξει αν όντως η απόφαση της δικαιοσύνης είναι σύννομη ή όχι, όπως επίσης δεν μπορεί να ελέγξει τους παρόχους υπηρεσιών επικοινωνίας για το αν συμμορφώθηκαν ή όχι προς τις δικαστικές αποφάσεις.

Πηγές: *Ελευθεροτυπία, Πρώτο Θέμα, Έθνος*

■ Περιφερειακό Συνέδριο για την Ασφάλεια στο Διαδίκτυο – Μαδρίτη, 6-7/07/2009

Το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου αντιπροσώπευσε την Ελλάδα στο πρώτο συνέδριο για την περιοχή της Νότιας Ευρώπης σχετικά με την ασφάλεια στο Διαδίκτυο που πραγματοποιήθηκε στη Μαδρίτη στις 6 και 7 Ιουλίου. Οι χώρες που συμμετείχαν είναι η Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία, Μάλτα, Ελλάδα, Κύπρος, η Βουλγαρία και η Ρουμανία. Το συνέδριο διοργανώθηκε από το Πανευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Κέντρων Ασφαλούς Διαδικτύου, Insafe και από το Ισπανικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου, Protegeles.com.

Το συνέδριο ασχολήθηκε με τη συλλογή στοιχείων για την παρούσα κατάσταση αναφορικά με τη σωστή και ασφαλή χρήση των διαδραστικών τεχνολογιών, όπως είναι το Διαδίκτυο και το κινητό τηλέφωνο, την παράθεση απόψεων από τα Εθνικά Κέντρα, ερευνητικούς φορείς, φορείς επιβολής του νόμου, γραμμές βοήθειας, ΜΚΟ, αλλά και τη βιομηχανία του Διαδικτύου και της κινητής τηλεφωνίας, την ανάδειξη ομοιοτήτων και διαφορών μεταξύ των συμμετεχόντων χωρών στο ζήτημα της ασφαλούς πλοήγησης στο Διαδίκτυο και την ανάδειξη ευκαιριών για από κοινού δράση για την αντιμετώπιση των φλεγόντων ζητημάτων.

Τα παραπάνω θα ενδυναμώσουν μελλοντικά τις τρεις δράσεις του Ελληνικού Κέντρου, ήτοι τη δράση ενημέρωσης Saferinternet.gr, τη γραμμή καταγγελιών Safeline.gr και τη Γραμμή Βοήθειας «ΥποστηρίΖΩ» της Μονάδας Εφηβικής Υγείας – Παν. Αθηνών και θα ισχυροποιήσουν τη συνεργασία μεταξύ των αντίστοιχων φορέων που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το πρόγραμμα του Συνεδρίου κάλυπτε ευρύ φάσμα θεματικών όπως το παράνομο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο, την ηλεκτρονική παρενόχληση, την σημασία της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και το ηλεκτρονικό έγκλημα εν γένει. Από την Ελλάδα και σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου προσκλήθηκαν να μιλήσουν: η Δρ. Άρτεμις Τσίτσικα (επιστημονική υπεύθυνος ΜΕΥ και συντονίστρια της Γραμμής Βοήθειας του Ελληνικού Κέντρου), ο κύριος Αντώνης Παπαντωνίου (επικεφαλής του Τμήματος Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος Θεσσαλονίκης), ο κύριος Πυθαγόρας Καραμπιπέρης (επιστημονικός συνεργάτης ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών), ο κύριος Αθανάσιος Δουίτσας (εκπρόσωπος του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου - Υπ.Ε.Π.Θ.) και η κυρία Άννα Μάλτη (προϊσταμένη του Τμήματος Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης – Cosmote).

■ Προσοχή στα ψιλά γράμματα των ιστοχώρων

Το τελευταίο διάστημα πάρα πολλές ιστοσελίδες κατακλύζονται από διαφημίσεις παιχνιδιών, κουίζ, διαγωνισμών και άλλων ελκυστικών εφαρμογών για νέους και όχι μόνο. Τις συναντάμε συχνότερα με διαδραστικά banner που διαφημίζουν από τέστ IQ μέχρι και γεωγραφικό εντοπισμό φίλων μέσω κινητού. Κάνοντας κλικ σε αυτά μεταφερόμαστε σε ιστοσελίδα όπου για να λάβουμε μέρος σε διαγωνισμό, ή για να δούμε τα αποτελέσματα κουίζ στο οποίο απαντήσαμε, θα πρέπει να συμπληρώσουμε προσωπικά στοιχεία και ειδικότερα τον αριθμό του κινητού μας τηλεφώνου. **Εκείνη τη στιγμή, εγγραφόμαστε ακούσια σε «ειδικές υπηρεσίες πολυμεσικής πληροφόρησης» όπως τα μηνύματα αυξημένης χρέωσης (PSMS).**

Για να δεις τα αποτελέσματα του test, δώσε τώρα τον αριθμό του κινητού σου:

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι, κατά κανόνα, στους ιστοχώρους αυτούς, αν και υπάρχουν οι όροι χρήσης και πληροφορίες για τις χρεώσεις της εκάστοτε υπηρεσίας, αυτές δεν είναι εμφανείς και ευδιάκριτες. Θύματα της τακτικής αυτής μπορούν να πέσουν τόσο τα μικρά παιδιά που δεν είναι εξοικειωμένα με τα «ψιλά γράμματα» στις διαδικτυακές υπηρεσίες, όσο και ενήλικες.

Με σκοπό την επιβολή ρυθμίσεων στους παρόχους τέτοιων υπηρεσιών, έτσι ώστε να προστατευθεί ο καταναλωτής διεξήχθη από την ΕΕΤΤ ανοιχτή διαβούλευση που ολοκληρώθηκε στις 29 Ιουνίου 2009 με σκοπό την τροποποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας για τις Υπηρεσίες Πολυμεσικής Πληροφόρησης.

Αρκετοί πολίτες έχουν έρθει σε επαφή το τελευταίο διάστημα με το Saferinternet.gr, καταγγέλλοντας ότι αφού συμμετείχαν σε τέτοιου είδους δραστηριότητες παρατήρησαν ιδιαίτερα αυξημένες χρεώσεις στο κινητό τους τηλέφωνο. Για το λόγο αυτό το Saferinternet.gr σας ενημερώνει:

- Εφόσον επισκεφθείτε μια τέτοια ιστοσελίδα αναζητήστε στο κάτω μέρος της σελίδας τα «ψιλά γράμματα», δηλαδή τους όρους χρήσης (αλλιώς θα τους βρείτε ως «Όροι και προϋποθέσεις»). Αν δεν υπάρχουν όροι χρήσης καλό θα ήταν να απομακρυνθείτε από τη σελίδα καθώς δεν καθορίζονται οι όροι της συναλλαγής σας με την εκάστοτε εταιρεία που διαχειρίζεται τον ιστοχώρο.
- Διαβάστε προσεκτικά τους όρους χρήσης και ειδικά το σημείο που αναφέρεται το ύψος των χρεώσεων της υπηρεσίας αλλά και ο τρόπος αποδέσμευσής σας από αυτήν.
- Αναζητήστε πληροφορίες για το αν ο αριθμός του κινητού τηλεφώνου σας και γενικότερα τα προσωπικά σας στοιχεία θα δοθεί σε τρίτους.
- Να έχετε υπόψη, ότι από τη στιγμή που συμπληρώνετε τα στοιχεία σας σε κάποια ηλεκτρονική φόρμα, αυτομάτως αποδέχεστε τους όρους χρήσης της υπηρεσίας και κατά συνέπεια και τις τυχόν χρεώσεις που προκύπτουν από αυτή.
- Τονίστε στα παιδιά σας τη σημασία της προστασίας των προσωπικών τους στοιχείων. Θα πρέπει πάντα να ζητούν την άδεια σας προτού εγγραφούν σε διαδικτυακές υπηρεσίες.

■ Αφιέρωμα – Κλοπή ταυτότητας στο Διαδίκτυο

Κλοπή ταυτότητας στο Διαδίκτυο ονομάζεται η πρακτική του να χρησιμοποιεί κανείς την εικονική ταυτότητα ενός άλλου ατόμου χρησιμοποιώντας τον όνομα χρήσης και τον κωδικό πρόσβασής του σε διάφορες διαδικτυακές υπηρεσίες. Σκοπός όσων επιχειρούν κλοπή ταυτότητας μπορεί να είναι η οικονομική εξαπάτηση αλλά και ο εξευτελισμός ή διάδοση φημών για ένα άτομο στο διαδικτυακό του περιβάλλον.

Οι συνέπειες και φυσικά οι εκπλήξεις με τις οποίες μπορεί κανείς να έρθει αντιμέτωπος είναι πολλαπλές. Μπορεί κανείς να συναντήσει μηνύματα που στέλνονται εξ ονόματός του, σχόλια σε blog και forum.

Σε ότι αφορά στους νέους, η κλοπή ταυτότητας τις περισσότερες φορές πραγματοποιείται κατά κύριο λόγο στις υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης και γενικά στις εφαρμογές και τα εικονικά περιβάλλοντα στα οποία επικοινωνούν με τους ηλεκτρονικούς τους φίλους. Μπορεί, λοιπόν, κανείς να σφετεριστεί την ταυτότητα ενός ατόμου είτε υποκλέποντας τους κωδικούς πρόσβασης είτε ανοίγοντας ένα ψευτικό προφίλ / λογαριασμό με το όνομα του άλλου ατόμου. Έτσι, πίσω από την κλεμμένη αυτή ταυτότητα μπορεί να επικοινωνήσει με φίλους του ατόμου αυτού, να αναρτήσει φωτογραφίες και άλλο οπτικοακουστικό υλικό με σκοπό τον εξευτελισμό του ατόμου αυτού στο περιβάλλον του. Θα πρέπει να λάβουμε εδώ υπόψη ότι αυτό το φαινόμενο έχει προεκτάσεις και εκτός του ψηφιακού κόσμου και ο εξευτελισμός ή η περιθωριοποίηση να συνεχίσει και στο προαύλιο του σχολείου ή στην 'παρέα' του παιδιού.

- Βάλτε τη φαντασία σας να δουλέψει όταν δημιουργείτε κωδικούς πρόσβασης. Μη χρησιμοποιείτε κωδικούς που εύκολα μπορεί κανείς να φανταστεί (ημερομηνία γέννησης κ.α.)
- Google yourself! Χρησιμοποιείστε μια μηχανή αναζήτησης ανά τακτά διαστήματα και πραγματοποιήστε αναζήτηση με το όνομά σας ή το ψευδώνυμο που χρησιμοποιείτε στο Διαδίκτυο. Έτσι μπορείτε να εποπτεύετε την εικονική σας παρουσία.
- Σε περίπτωση που έρθετε αντιμέτωποι με περιστατικό κλοπής ταυτότητας και γνωρίζετε το δράστη ζητήστε του να σβήσει τα μηνύματα και να αποκαταστήσει την αλήθεια σε περίπτωση διάδοσης φημών.
- Επικοινωνήστε με τον πάροχο της υπηρεσίας όπου έχει γίνει η κλοπή ταυτότητας και ενημερώστε τους για το περιστατικό.
- Δημιουργήστε νέο e-mail, προφίλ, κ.λπ.
- Μπορείτε να κάνετε μια ανώνυμη καταγγελία του περιστατικού στη [Safeline](#).

■ Η Συμβουλή του μήνα – Κλείστε τις διακοπές σας ηλεκτρονικά με ασφάλεια

Πριν πάτε για windsurf, κλείστε τις διακοπές σας σερφάροντας έξυπνα στο Διαδίκτυο!

- Αποφεύγουμε να κάνουμε ηλεκτρονικές συναλλαγές από υπολογιστές τρίτων ή δημόσια προσβάσιμους.
- Επιλέγουμε τις εταιρείες που γνωρίζουμε την αξιοπιστία τους και στον φυσικό κόσμο.
- Προτιμούμε τις προπληρωμένες πιστωτικές κάρτες ώστε να ελέγχουμε το ανώτατο όριο των συναλλαγών μας.
- Πριν προβούμε σε συναλλαγή αναζητούμε τους όρους χρήσης που θα πρέπει να είναι προσβάσιμοι και διαφανείς. Τους διαβάζουμε προσεκτικά!
- Εξετάζουμε αν στην τιμή περιλαμβάνονται όλες οι επιπλέον χρεώσεις (φόροι, μεταφορικά έξοδα, κ.λπ.).
- Ελέγχουμε αν έχουμε δικαίωμα ανάκλησης της κράτησής μας.
- Πριν καταχωρίσουμε οποιοδήποτε στοιχείο μας βεβαιωνόμαστε ότι είμαστε όντως στην επίσημη ιστοσελίδα της εταιρείας, ότι στο κάτω μέρος του browser υπάρχει ένα λουκετάκι και ότι η διεύθυνση αρχίζει με **https://**

■ Μικρά νέα

Ψηφιακή Ιστορία

Εμπνευσμένοι από τους Σουηδούς συναδέλφους μας, που υλοποιούν σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης προγράμματα στα οποία τα παιδιά μαθαίνουν να εκφράζουν τα

συναισθήματά τους μέσα από ψηφιακές ιστορίες (ιστορίες με βίντεο, ήχο και εικόνα επικεντρωμένες στην εικονική ζωή), αποφασίσαμε να φτιάξουμε μια τέτοια ψηφιακή ιστορία και στην Ελλάδα με πρωταγωνιστές το πάνελ νέων μας.

Ήδη έχει ηχογραφηθεί το τραγουδί που μιλά για την ζωή των νέων στους εικονικούς κόσμους και τα παιδιά εργάζονται ήδη για να ντύσουν το ηχητικό υλικό με τις αντίστοιχες εικόνες και σκίτσα. Όταν ολοκληρωθεί θα είναι διαθέσιμο για αναπαραγωγή από την ιστοσελίδα μας (www.saferinternet.gr). Για περισσότερες πληροφορίες για τις ψηφιακές ιστορίες μπορείτε να επισκεφθείτε το <http://www.storycenter.org/>

Ερωτηματολόγιο σχετικά με την σχολική εκπαίδευση στην ασφαλή χρήση του Διαδικτύου

Εν όψει του Πανερωπαϊκού Φόρουμ Ασφαλούς Διαδικτύου 2009 που θα λάβει χώρα στις 22 και 23 Οκτωβρίου στο Λουξεμβούργο και το οποίο θα έχει ως θεματικό άξονα την προώθηση της ασφαλούς πλοήγησης στα σχολεία, το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου - Saferinternet.gr δημιούργησε ερωτηματολόγιο με θέμα την προώθηση της Ασφαλούς χρήσης του Διαδικτύου στα σχολεία.

Το ερωτηματολόγιο καλεί τους εκπαιδευτικούς της χώρας να καταθέσουν τις απόψεις τους για το αν θα πρέπει να υπάρχει μάθημα ασφαλούς χρήσης του Διαδικτύου στα σχολεία και με ποια μορφή θα ήθελαν να γίνεται αυτό.

Σε συνεργασία με το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο το ερωτηματολόγιο εστάλη σε όλες τις θυρίδες εκπαιδευτικών και η ανταπόκριση ήταν μεγάλη καθώς έχουν ανταποκριθεί πάνω από 600 άτομα. Τα αποτελέσματα θα ανακοινωθούν στις αρχές της νέας σχολικής χρονιάς.

Του διέρρηξαν το σπίτι αφού ανακοίνωσε στο Διαδίκτυο ότι φεύγει διακοπές!

Ένας άντρας από την Αριζόνα ανακοίνωσε στο Facebook ότι θα φύγει για μια εβδομάδα διακοπές και οι διαρρήκτες, που διάβασαν το μήνυμα, βρήκαν την ευκαιρία να μπουκ στο σπίτι του.

Ο νεαρός δεν είχε ενημερώσει μόνο το προφίλ του στο Facebook αλλά και τον λογαριασμό του στο Twitter ότι φεύγει για διακοπές με αποτέλεσμα να δώσει «το πράσινο φως» στους διαρρήκτες. Αν και κανένας δεν θα έβαζε κατά τη διάρκεια των διακοπών μια ταμπέλα έξω από το σπίτι του που να γράφει «άδειο και διαθέσιμο», ωστόσο πολλοί είναι αυτοί που ανακοινώνουν δημοσίως σε δίκτυα όπως το Facebook και το Twitter ότι αναμένεται να φύγουν από την πόλη.

Πηγή: new.e-go.gr

Ιστοσελίδα για τα ψηφιακά δικαιώματα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε [ιστοσελίδα ενημέρωσης του κοινού](#) για τα ψηφιακά δικαιώματα με το όνομα eYouGuide. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται συχνές ερωτήσεις και απαντήσεις καθώς και πληροφορίες για τις παρακάτω θεματικές:

- Σύνδεση στο Διαδίκτυο
- Διαδικτυακές υπηρεσίες και email
- Online αγορές
- Downloading
- Uploading και Blogging
- Πληρωμές online
- TV/Video online και διαδικτυακά παιχνίδια

Στοπ στην κυβερνοαυτοκτονία

Το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου δημιούργησε ομάδα (group) στο Facebook με τίτλο STOP στην κυβερνοαυτοκτονία. Στο group παρατίθενται συμβουλές για το πως μπορεί να αποτραπεί η πρόσβαση σε υλικό που παρακινεί σε αυτοκτονία και πού μπορούν να απευθυνθούν οι γονείς αν παρατηρήσουν ύποπτη συμπεριφορά του παιδιού τους. [Διαδώστε το!](#)